καὶ τὸ παράπαν, οὐκ ἀνδρὸς μὴ μεθύοντος, ἢ παίζοντος· ἀλλ' ἴσως πρὸς ὑμῶν τούτων ὕστερον ὁπωσοῦν πεπόνθεν· ἡ δὲ πρώτη ζήτησις ὅζτι, πότερον οὐ θετέον εἰς παιδίαν τινὶ μουσικῇ, ἢ θετέον· καὶ τί δυνάμεθα τῇ διαπορηθέντων πεῖραν, πότερον παιδείας, ἢ παιδιᾶς, ἢ διαγωγῆς· ὀλόγως δ' εἰς πάντα τάττεται, καὶ φαίνεται μετέχειν· ἥ τε γὰρ παιδιὰ, χάριν ἀναπαύσεώς ὅζτι· τῇ δ' ἀνάπαυσιν ἀναγκαῖον ἡδεῖαν εἶναι· τῆς γὰρ διὰ τῆς πόνων λύπης, ἰατρεία τῆς ὅζτι· καὶ τῇ διαγωγῇ ὁμολογουμένως δεῖ μὴ μόνον ἔχειν τὸν καλὸν, ἀλλὰ καὶ τῷ ἡδονῷ· τὸ γὰρ εὐδαιμονεῖν ἐξ ἀμφοτέρων τουτῶν ὅζτι· τῷ δὲ μουσικῇ, πάντες εἶναί φαμεν τῇ ἡδίζῳ, καὶ ἀρετῇ οὖσαν, καὶ μὴ μελῳδίας· φησὶ γοῦν καὶ Μουσαῖος ἔφη βροτοῖς ἥδιστον ἀείδειν· διὸ καὶ εἰς τὰς συνουσίας καὶ διαγωγὰς ὀλόγως παραλαμβάνουσιν αὐτῇ, ὡς δυναμένῃ εὐφραίνειν· ὥστε καὶ ἐντεῦθεν ἄν τις εἰκοτολογήσειε παιδεύεσθαι δεῖν αὐτῇ τοὺς νεωτέρους· ὅπερ γὰρ ἀβλαβῆ, τῇ ἡδίῳ, οὐ μόνον ἁρμόττει πρὸς τὸ τέλος, ἀλλὰ καὶ πρὸς τῇ ἀπάπαυσιν· ἐπεὶ δ' ἐν ᾧ τῷ τέλει συμβαίνει τοῖς ἀνθρώποις ὀλιγάκις γίγνεσθαι, πολλάκις δὲ ἀναπαύονται, καὶ χρῶνται τοῖς παιδιαῖς, οὐχ ὅσον δεῖ πλέον, ἀλλὰ καὶ διὰ τὴν ἡδονῷ, χρήσιμον αὐτῶν διαναπάυειν ἐν ταῖς ὑπὸ ταύτης ἡδονῶς· συμβέβηκε δὲ τοῖς ἀνθρώποις ποιεῖσθαι τὰς παιδιὰς τέλος· ἔχει γὰρ ἴσως ἡδονῷ τινα καὶ τὸ τέλος, ἀλλ' οὐ τὴν τυχοῦσαν· ζητοῦντες δὲ ταύτῃ, λαμβάνουσιν ἃς ταύτῃ, ἐκείνῳ, διὰ τὸ τῷ τέλει τῇ πραξέων ἔχειν ὁμοίωμά τι· τοῦτο γὰρ τέλος οὐδενὸς τῇ ἐσομένων χάριν αἱρετὸν, καὶ αἱ τοιαῦται τῇ ἡδονῶν οὐδενὸς εἰσὶ τῇ ἐσομένων ἕνεκεν, ἀλλὰ τῇ γεγονότων ὄζι, πόνων καὶ λύπης. δι' ὧν ᾗ ὑμῶν οὗτοι αἰτίαν ζητοῦσι τῷ δυσδαιμονίαν γίγνεσθαι διὰ τούτων τῇ ἡδονῶν, ταύτῃ ἄν τις εἰκότως ἐπολαβοῖ τῷ αἰτίαν· πρὸς δὲ τῷ κοινωνεῖν τῆς μουσικῆς, οὐ διὰ ταύτῃ μόνῳ, ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ χρήσιμον ἔζι πρὸς τὰς ἀναπάυσῃς, ἃς ἔφαμεν· ἃ μὲν ἀλλὰ ζητητέον μή ποτε τοῦτο ᾗ ὑμῶν συμβέβηκε· πρωτέρα δ' αὐτῆς ἡ φύσις ὅζιν, ἢ καὶ τῷ εἰρηκόσι χρεία· καὶ δεῖ μὴ μόνον τὴν κοινὴν ἡδονῆς μετέχειν ἀπ' αὐτῆς, ἧς ἔχουσι πάντες ἀίδιοι· ἔχει γὰρ ἡ μουσικὴ τῇ ἡδονῷ φυσικὴν· διὸ πάσαις ἡλικίαις, καὶ πᾶσιν ἥδεσι·

A & opus illud non viri neque sobrij, sed iocantis. At enim de his postea erit considerandum. Prima verò quæstio est, vtrum musica sit in ioco reponenda, vel non, & quid potest efficere de his tribus in dubitatione propositis, vtrum disciplinam, an solatium, an rationē otij degendi. Rationabiliter quidem ad omnia instituitur & videtur omnium particeps, nam & iocus gratia requietis est, ac requietem necesse est esse iocundam, est enim medicina molestiæ illius, quæ per labores suscipitur: & ratio degendi otij non solum honestatem habere debet, verumetiam voluptatem: fœlicitas enim ex ambabus istis est. Musicam verò omnes fatemur esse ex iocundissimis, siue auda sit, siue cum modulatione. Inquit profecto & Musæus, Carmen dulcissimam rem esse mortalibus. Quapropter & ad cœtus familiarum, & ad vitam in otio degendam, rationabiliter illam recipiunt, vt potentem lætitiam afferre. Vnde & ex hoc quis intelligat illam pueris esse perdiscendam. quæcunque enim iocunda sunt, atque eadem innocua, non solùm congruunt ad finem, verum etiam ad quietem: cùm verò contingat hominibus perraro esse in fine, persæpe autem cessent & vtantur iocis, non ob aliud modo, sed etiam ob delectationem, vtile foret requiescere in his, quæ ab illa proueniunt, voluptatibus. Contingit autem hominibus fecisse iocos finem, cùm & habeat fortasse finis voluptatem quandam, sed non quamcunque. Quærentes verò istam accipiunt hanc pro illa, ex eo quòd cum fine agendi similitudinem habet, nam finis gratia nullius futuri expetitur: & tales voluptates nullius futuri gratia. sed gratia eorum quæ antecesserunt, laborum scilicet, & molestiarum per quam igitur causam quærunt fœlicitatem fieri, per huiusmodi voluptates, hanc vtique aliquis rationabiliter existimet causam. De communione autem musicæ non per hæc solum, sed etiam quia vtilis sit ad cessationes, vt videtur nec per eas modò, sed insuper quærendum, num aliquando aliud ex ea proueniat, pretiosior quidem natura eius est, quàm secundum eum vsum, de quo suprà dicitur: & oportet non solum ab ipsa voluptatem capere, quam participant omnes secundum sensum, habet enim musica naturalem voluptatem, per quam illius vsus cunctis ætatibus,